

Pohjoismainen satsaus sijoitettujen lasten koulunkäyntiin

Sijoitettujen lasten koulumenestyksen merkitys elämässä pärjäämiselle on alettu tiedostaa Pohjoismaissa. Ruotsissa Skolfam, sijoitettujen lasten koulunkäynnin tukimalli, on leviämässä koko maahan. Tanskan kouluissa on käytössä vastaava LUKoP-malli. Kumpaankin toisiaan muistuttavaan interventioon liittyvät laajat vaikuttavuustutkimukset. Suomalainen SISUKAS-pilotti kokeilee perhehoitoon sijoitettujen lasten varhaista tukea nyt kouluissa Keski-Suomessa. Pesäpuu ja SISUKAS ovat myös mukana Pohjoismaiden neuvoston 2014 alkavassa ”Fokus på barn i familjehem” -projektissa.

Skolfam-verkosto koolla

Malmö kokosi lokakuulla 100 Skolfam-tiimiläistä (projektipäälliköt, sosiaalityöntekijät, psykologit, erityisopettajat) yhteiseen reflektointiin. Sain mahdollisuuden osallistua tapahtumaan ainoana suomalaisena. Tunnelma oli säkenöivän innostunut. Vuonna 2005 Helsingborgin kunnasta lähtenyt koulukokeilu on levinnyt läpi Ruotsin ja hanketta koordinoimaan siirtyy nyt Stiftelsen Allmänna Barnhuset-säätiö.

Toimintaan liittyy laaja tutkimushanke. Tähänastiset tulokset interventiosta ja sijoitettujen lasten koulunkäynnin tukemisesta ovat erittäin rohkaisevia.

Teemana lapsen osallisuus

Ruotsin lapsiasiavaltuutettu Fredrik Malmberg kertoi Unga direkt- osallisuuskierueestaan perhehoitoon sijoitettujen lasten parissa. Sosiologian professori Elisabet Näsman puhui lapsen osallisuuden haasteista ja kohtaamisen keinoista. Psykologian professori Eva Tideman käsitteli traumatisoitumisen ja turvattoman kiintymyksen vaikutusta kohtaamisiin. Göteborgin ja Gävlen tiimit kertoivat Skolfam-kokemuksistaan käytännössä.

Ammatillisissa pienryhmissä vaihdoimme kokemuksia tiimityöstä

Skolfamissa. Sain eväitä ja vahvistusta SISUKAS-toimintaan Suomessa. Kävi ilmi, että sosiaalityön resurssointi Ruotsissa on huomattavasti parempaa kuin Suomessa. Sijaishuollon sosiaalityöntekijöillä oli max. 20 lasta asiakkaana ja lapsilähtöiset kohtaamiset arkea. Psykologitiimissä nousi esiin haasteellisimpien lasten auttaminen. Jotkut psykologeista keskittyivät tukemaan koulutyötä konsultoiden ja osan lähestymistapa oli terapeutisempi. Läheteitä lasten tarkempiin arviointeihin oli myös tehty.

Tanskan LUKop

Tanskassa on käynnistymässä laaja sijaisperhetutkimus, johon osallistuu 200 sijoitettua lasta. Osalle lapsista tarjotaan interventiona psykologin tutkimukset ja tuki (LUKop), osan sijais-

Suomen edustajana mm. Pesäpuun puheenjohtaja Tarja Heino (THL) ja Ruotista mukana on Skolfamin isä Bo Vinnerljung. Hanke edistää yhteispohjoismaista tahtotilaa sijoitettujen lasten hyvinvoinnin, osallisuuden ja aseman parantamiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi Pohjolassa.

*Teksti: Christine Väливаара, projektipäällikkö, Pesäpuu ry
Kuvat: Ulla Phillips*

vanhemmat saavat tukea vanhemmuuteensa ja osa lapsista on kontrolliryhmä.

Fokus perhehoitoon sijoitetuissa

Pesäpuu ja SISUKAS-projekti on lähdössä mukaan Pohjoismaiden neuvoston

osahankkeeseen, Fokus på barn i familjehem 2014, jossa kartoitetaan mm. sijoitettujen lasten ja nuorten kokemuksia koulusta ja tarvitsemastaan tuesta. Asiantuntijaryhmä aloittaa ideoinnin tammikuussa 2014. Ohjausryhmässä on

Lisätietoja:

www.skolfam.se

www.sfi.dk/skoleprojekt

www.pesapu.fi/toiminta/sijoitettu-lapsi-koulussa/

www.nordicwelfare.org/Projekt/Nordens-Barn---Fokus-pa-barn-i-familjehem/

Tiesitkö,

- *Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittain keräämät lastensuojelutilastot vuodelta 2012 ilmestyivät marraskuun 2013 lopussa.*
- *lastensuojeluilmoitusten määrä lisääntyi 6,7 % vuodesta 2011.*
- *myös lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleiden määrä kasvoi edellisestä vuodesta (7 %).*
- *huostassa vuonna 2012 olleiden lasten määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.*
- *uusien huostaanottojen määrä väheni 4 % vuodesta 2011, mutta kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten määrä kasvoi kuitenkin 1,6 %.*
- *huostaanotto on alkanut usein kiireellisellä sijoituksella. Eniten nousua oli 7-12 -vuotiaiden ikäryhmässä.*
- *puolet vuoden 2012 lopussa huostassa olleista lapsista oli sijoitettu sijaisperheisiin. Vuoden 2012 alusta perhehoito on ollut ensisijainen sijaishuollon muoto.*
- *sijaisperheisiin sijoitetuista lapsista 11,4 % eli 516 oli lasta sijoitettu sukulais- tai läheisperheisiin. Määrä lisääntyi edellisvuodesta 58 lapsella.*